

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

עירובין דף ב.

לרב יהודה אמר רב מהיכן למדו חכמים ור' יהודה את סברתם בגובה המבוי?

אליבא דר' יהודה	אליבא דחכמים	לתירוץ הראשון בגמ'
מפתח האולם - דקדושתם אחת ²	מפתח ההיכל -	לאיבעית אימא
דכתיב "אל פתח אולם הבית" ³	דכל אחד קדושתו לחוד ¹	

עירובין דף ב:

מה הן מדות גובה המזבח וגובה הקלעים? [תוד"ה ואיבעית].

גובה הקלעים	גובה המזבח	לסוגיין
ל"ק ברש"י: בצד מזרח כי אמה, ושאר צדדים ה' אמה ⁴ ל"ב ברש"י ולתוס': בכל הצדדים ט"ו אמה ⁵	עשר אמות	
בכל הצדדים ט"ו אמה	עשר אמות	לר' יוסי
חמש אמות	שלש אמות	לר' יהודה

אליבא דר' יהודה מהיכן לומדים מהו גובה המבוי הכשר, וכמה הוא גובה זה?

כמה הוא?	מהיכן לומדים?	לרב יהודה אמר רב
עד ארבעים אמה	מפתח האולם	לרב חסדא (וכן מוכח מברייתא)
אפי' ארבעים וחמשים אמה	מפתח מלכים	

¹ פי', דהנה כתיב (ויקרא ג:ב) "ושחטו פתח אהל מועד", וס"ל לרבנן שכל העבודות שנאמרו לעשותם בהיכל - כשרות דוקא בהיכל ולא באולם, וא"כ על כרחך שהפסוק שאומר "פתח אהל מועד" כוונתו על ההיכל דוקא, וכיון שגובה ההיכל היה כי אמה ולא יותר, מצאנו שאין נקרא בשם פתח יותר מכי אמה.

² דהיינו שהעבודות שצריך לעשותם בהיכל כשרות אם עשאן באולם, ולפי' הפסוק שאמר "פתח אהל מועד" קאי בין על פתח ההיכל ובין על פתח האולם, וכיון שמצינו שהיה גובה פתח האולם מ' אמה, יש לנו ללמוד שנקרא פתח גם מעל כי אמה.

³ פי', דאה"נ פתח אולם לחוד ופתח היכל לחוד, ועבודות הכשרות בהיכל פסולות באולם, וקרא ד"פתח אהל מועד" קאי רק על פתח ההיכל, אלא שיש פסוק אחר שמלמדנו שגם פתח האולם נקרא פתח דכתיב "אל פתח אולם הבית". וכתבו התוס' (בד"ה דכתיב), דהגם שפסוק זה אינו בשום מקום, מ"מ הוא מורכב משני פסוקים דכתוב אחד אומר "אולם הבית", וכתוב אחד אומר "פתח הבית" - וכיון דחזינן שהאולם נקרא בית וגם כתוב "פתח הבית" חזינן שפתח האולם נקרא בכתוב "פתח".

⁴ לשון זו סוברת שהקושיא היא על הגובה, דאיך אמרה משנתנו שגובה הפתח הוא כי אמה, הרי בחצר חזינן שנקרא פתח רק בגובה ה' אמות. ודוחה הגמ', דמה שאמר "וחמש עשרה אמה קלעים לכתף" - קאי על גובהם, שבצד המזרחי - ששם הפתח, היה גובהו כי אמה נוסף ט"ו אמה על מה שהיו הקלעים בגובה ה' אמות בכל הצדדים, וא"כ מצינו שגם בחצר הפתח היה בגובה כי אמה.

⁵ לשון זו מפרשת שקושיית הגמ' היתה ממה שחזינן שפתח החצר היה כי אמה, דהרי הצד המזרחי הוא נ' אמה וכתוב שהיו ט"ו אמה של קלעים מכל צד של הפתח, נמצא שגודל הפתח היה כי אמה. וא"כ מצינו ששם פתח הוא גם בכי אמה ולא רק ב' כסברת משנתנו. ועל זה תירצה הגמ', דמה שאמר "וחמש עשרה אמה קלעים לכתף" - קאי על גובהם, לומר שכל קלעי החצר היו ט"ו אמה בגובה, ואה"נ לשיעור רוחב הפתח אין מדה.